

YARGITAY KARARLARI

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

TÜRK MİLLETİ ADINA

YARGITAY İLÂMI

Esas No : 2025/2624
Karar No : 2025/3931

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Manavgat 1. Sulh Hukuk Mahkemesi
TARİHİ : 18.12.2024
SAYISI : 2023/2183 E., 2024/2447 K.
DAVACI : Behiye Sınak vekili Avukat Veli Kara
DAVALILAR : 1.Natalia Özdemir, 2.İsmail Özdemir
ve vekili Avukat Muhammed Kaptan
DAVA TARİHİ : 19.07.2023

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizden incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; müvekkilinin davalının kiracı olduğu taşınmazı kızının ihtiyacı nedeniyle satın aldığını, kiralanan ihtiyacı duyulması nedeniyle kiralananın tahliye edilmesini bildirdiklerini ancak davalının kiralananı tahliye etmediğini, dava konusu taşınmaza müvekkilinin ihtiyacı olduğunu ve davalıya usulünce verilen yasal sürenin dolduğunu ileri sürerek; kiralananın yeni iktisap ve ihtiyaç nedeniyle tahliyesine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalılar vekili; davacının ihtiyacının samimi olmadığını savunarak, davanın reddini istemiştir.

III. MAHKEME KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; davalının eski mülk sahibinin kiracısı olduğu, davacının dava konusu taşınmazı 09.12.2022 tarihinde satın aldığı ve sözleşmenin tarafı haline geldiği, satın aldığı tarihten itibaren bir aylık süre içerisinde davalıya ihtarname göndererek taşınmaza konut ihtiyacının bulunduğunu ve sözleşmeyi yenilemeyeceğini bildirdiği, ihtarnamenin davalıya 13.01.2023 tarihinde tebliğ edildiği, davanın 19.07.2023 tarihinde yasal süresi içerisinde açıldığı, alınan tapu kayıtlarında davacı adına başkaca mesken nitelikli taşınmazların bulunmadığı, davacının kızının Manavgat'ta mimar olarak çalıştığı, bu hususun SGK kayıtlarında sabit olduğu, ihtiyacının Manavgat'ta dedesinin evinde beraber yaşadıkları, evin küçük olduğu, ayrı odasının bulunmadığı ve bu şekilde yetişkin bir kişi olarak rahat edemediği, yapılan keşif ve dinlenen tanık beyanında bu hususun doğrulandığı, davacının kızının ev ihtiyacı talebinin gerçek, samimi ve zorunlu olduğu gerekçesiyle, davanın kabulüne karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ**A. Kanun Yararına Temyiz Sebepleri**

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına yönelik Adalet Bakanlığına; davacının dava konusu taşınmazı 09.12.2022 tarihinde satın aldığı, 28.12.2022 tarihinde keşide ettiği ve 13.01.2023 tarihinde davalılara ayrı ayrı tebliğ edilen ihtarla taşınmaza ihtiyacı bulunduğunu davalılara bildirdiği, 19.07.2023 tarihinde açılan davada önceki malikle davalılar arasında imzalanan kira sözleşmesine dayanılmayıp açıkça 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (6098 sayılı Kanun) 351/1 maddesine dayanıldığı, o halde Mahkemece, ihtarnamenin edinme tarihinden itibaren bir ay içinde davalılara tebliğ edilmediği, 6098 sayılı Kanun'un 351/1 maddesine dayanılarak

açılan davanın süresinde olmadığı resen dikkate alınarak davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde kiralananın tahliyesine karar verilmiş olmasının usul ve yasaya aykırı bulunduğu ileri sürülerek, kanun yararına temyiz isteminde bulunulmuştur.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, yeni malikin iktisap ve ihtiyaç sebebiyle kiralananın tahliyesi istemine ilişkindir.

6098 sayılı Kanun'un 351. maddesi uyarınca; konut ya da çatılı işyeri niteliğindeki bir taşınmazı iktisap eden kimse, dilerse önceki malik ile kiracı arasında yapılmış sözleşmeye dayanarak sözleşmenin sonunda bir ay içinde, dilerse edinme günü de dahil olmak üzere edinme tarihinden başlayarak bir ay içinde durumu kiracıya yazılı olarak bildirmek koşuluyla edinme tarihinden itibaren altı ay sonra ihtiyaç nedeniyle tahliye davası açabilir. Davanın altı ayın sonunda hemen açılması şart olmayıp, sözleşme sonuna kadar açılması mümkündür. Ancak edinmeyi izleyen bir ay içerisinde bildirimin tebliği zorunlu olup bunun sonradan giderilmesi mümkün değildir. Yeni malikin bu seçeneklerden hangisi yararına ise onu tercih etme hakkı vardır. Dava açma süresi kamu düzenine ilişkin olup, davalı ileri sürmese bile mahkemece kendiliğinden göz önünde bulundurulması gerekir.

Somut olayda; davacının kiralananı 09.12.2022 tarihinde edindiği, kiralananı edinmeyi bildiren yazılı ihtarnamenin, 13.01.2023 tarihinde davalılara ayrı ayrı tebliğ edildiği, davanın ise 19.07.2023 tarihinde açıldığı dosya kapsamı ile sabittir. Davacı dava dilekçesinde önceki malikle davalılar arasında imzalanan kira sözleşmesine dayanmayıp açıkça davanın 6098 sayılı Kanun'un 351/1 maddesine dayalı olarak açıldığını belirtmiş olmakla, 6098 sayılı Kanun'un 351/1 maddesine dayalı olarak yeni malikin ihtiyaç nedeniyle tahliye davasını açabilmesi için öncelikle edinme tarihinden başlayarak bir ay içinde durumu kiracıya yazılı olarak bildirmesi gerektiği halde bildirimin en geç 09.01.2023 tarihine kadar yapılması gerekirken süresinde yapılmadığı, bu durumun resen dikkate alınarak, davanın reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde kiralananın tahliyesine karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olduğundan, Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz talebinin kabulüne karar verilmiştir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 363/1 maddesine dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere aynı Kanun'un 363/2 maddesi uyarınca **KANUN YARARINA BOZULMASINA**,

Kararın bir örneğinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığına gönderilmesine,
09.09.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

**TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI**

Esas No : 2025/3441
Karar No : 2025/4184

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Şanlıurfa 1. Asliye Hukuk Mahkemesi
TARİHİ : 18.02.2025
SAYISI : 2022/3312 E., 2025/616 K.
DAVACI : Ramazan Karakaya vekili Avukat İbrahim Halil Demir
DAVALI : Dicle Elektrik Perakende Satış A.Ş.
vekili Avukat İbrahim Halil Özyavuz
DAVA TARİHİ : 23.12.2022

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; davalı şirketin 01.11.2022 tarihli faturası ile tarımsal sulama kullanımı kaynaklı olarak müvekkiline borç çıkarıldığını, dava konusu borca ilişkin olarak MTS 2022/1436477 dosyasıyla icra takibi başlatıldığını, müvekkilinin tapu kayıtları, ÇKS kayıtları ve tarımsal gelir beyannameleri incelendiğinde dava konusu borcu doğuracak büyüklükte herhangi bir işleminin olmadığını, müvekkilinin böyle bir borcu bulunmadığını belirterek; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla, MTS 2022/1436477 Esas dosyası tarımsal sulama kaynaklı borcun iptaline karar verilmesini talep etmiş, davacı vekili 05.09.2024 tarihli ıslah dilekçesi ile 100,00 TL olan dava değerini 21.205,37 TL olarak ıslah etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili; faturada herhangi bir hata bulunmadığını, tahakkuk edilen faturalar üzerinden yapılan incelemede endeks değerlerinin birbirini takip etmekte olduğunu, reaktif değerler, çarpanlar ve tarife hususunda herhangi bir hatalı işlemin olmadığını, faturaların ilgili mevzuata uygun bir şekilde tahakkuk edildiğini savunarak, davanın reddi ile davacı aleyhine kötü niyet tazminatına hükmedilmesini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; davalı alacaklı şirketin, fatura borçlarının ödenmemesi nedeniyle davacının elektriğinin fiilen kesildiğine ve takibe konu edilen

fatura tutarlarından güvence bedelinden mahsup edildiğine dair herhangi bir iddiasının olmadığı, bu hususta bir delili de dosyaya ibraz edemediği, bu itibarla kanuna aykırılık teşkil etmeyen yönetmelik hükmü uyarınca dava konusu icra takibinin geçersiz olduğu, menfi tespit davasına konu takibin geçerli olup olmadığının öncelikle değerlendirilmesi gerektiği, eldeki dava icra takibi ile bağlantılı olduğundan davanın dayandığı takibin geçerli bir takip olması gerektiği, henüz kesinleşmemiş takibe karşı süresinde yapılmış olan itiraz ile İcra Müdürlüğüne alınacak bir karara gerek olmaksızın takibin durmuş olduğu, icrai haciz tehlikesinin de bulunmadığı, ortada geçerli bir takip bulunmadığından davacının bu davayı açmada hukuki yararının olmadığı gerekçesiyle; davanın dava şartı yokluğundan davanın reddine karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Sebepleri

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına yönelik Adalet Bakanlığınca; Mahkemece 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun (İİK) 72. maddesi gereğince icra takibinden önce de menfi tespit davası açılabilirliğinden davacı aleyhine başlatılan icra takibinin geçerli bir takip olup olmamasının davacının hukuki yararını etkilemeyeceği, kabule göre de icra takibi geçersiz olsa dahi davacı aleyhine düzenlenmiş fatura bulunduğu dikkate alındığında davacının maddi hukuk bakımından borçlu olmadığının tespitinde hukuki yararının bulunduğu dikkate alınarak, davanın esası hakkında karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesinin usul ve yasaya aykırı olduğu ileri sürülerek, kanun yararına temyiz isteminde bulunulmuştur.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyumsuzluk, elektrik aboneliğinden kaynaklı alacağın tahsiline yönelik başlatılan icra takibine borçlu olunmadığının tespiti istemine ilişkindir.

Öncelikle, menfi tespit davası ile ilgili genel bir açıklama yapılmasında ve ilgili yasal düzenlemelerin irdelenmesinde yarar vardır:

Gerçekte var olmayan bir borç ya da geçersiz bir hukuki ilişki nedeniyle icra takibine maruz kalması muhtemel olan veya icra takibine maruz kalan bir kimsenin (borçlunun) gerçekte borçlu bulunmadığını ispat için açacağı dava, menfi tespit olarak adlandırılmaktadır.

Menfi tespit davası, İİK.nın 72. maddesinde düzenlenmiştir.

Bu maddeye göre; borçlu, icra takibinden önce veya takip sırasında borçlu bulunmadığını ispat için menfi tespit davası açabilir.

Bu düzenlemeden de anlaşılacağı üzere; menfi tespit davasında amaç, bir hukuki ilişkinin veya bir hakkın gerçekten mevcut olmadığının tespitine yöneliktir.

Başka bir deyişle hukuki bir yarar bulunması koşuluyla sonuçta alacak-borç ilişkisi doğuracak bir durumun olmadığının tespiti amaçlanır.

Dayanılan hukuki ilişkinin gerçekten mevcut olmadığı icra takibine maruz kalmadan önce ileri sürülebileceği gibi, icra takibinden sonrada ileri sürülebilir.

Borçlunun icra takibinden önce veya sonra menfi tespit davası açabilmesi için borçlu olmadığının tespitinde hukuki yararının bulunması şarttır.

Buna rağmen, borçlunun, alacaklının harekete geçmesini beklemeden borçlu olmadığının tespitinde korunmaya değer bir yarar bulunabilir. Bu tür bir yararının bulunması halinde borçlu, borçlu olmadığının tespiti için dava açabilir.

Bunun dışında, icra takibi taraflar arasındaki maddi ilişkiyi tespit edecek nitelikte olmadığından, alacaklının takibe girişmesinden sonra, hatta takip kesinleştikten sonra da borçlunun, borçlu olmadığının tespitini Mahkemeden istemesi mümkündür.

Borçlu, belirtilen şekilde takipten önce veya sonra alacaklıya karşı bir menfi tespit davası açar; bu davayı kazanırsa, hakkındaki icra takibi iptal edilir ve borcu ödemekten kurtulur.

Dosyanın incelenmesinde; davacının tarımsal sulama grubu aboneliği gereğince 2022/11

dönemine ilişkin 20.12.2022 son ödeme tarihli D/9107044 nolu faturanın düzenlendiği, bu fatura dayanak olmak üzere davacı aleyhine icra takibi başlatıldığı, Mahkemece "menfi tespit davasına konu takibin geçerli olup olmadığına öncelikle değerlendirilmesinin gerektiği ve Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliğinin 35 inci maddesinin beşinci fıkrasının (b) bendi gereğince icra takibinin geçersiz olduğu, öte yandan henüz kesinleşmemiş takibe karşı süresinde yapılmış olan itiraz ile icra müdürlüğünce alınacak bir karara gerek olmaksızın takibin durmuş olduğu, bu hâlde icrai haciz tehlikesinin de bulunmadığı, davacının bu davayı açmada hukuki yararının olmadığı" gerekçesiyle davanın dava şartı yokluğundan reddine karar verildiği anlaşılmıştır.

Bir davanın korunmaya değer, güncel hukuksal yarar bulunmaması nedeniyle reddedilebilmesi için, borçluyu tehdit edebilecek tehlike ve savsaklamalara karşı onu koruma gereksinmesinin olmaması gerekir. Borçlunun, hakkında henüz icra takibi başlamadan önce de yapılabilecek olası bir takibi düşünerek, kendisini bir borçla tehdit eden kimseye karşı "böyle bir borcu bulunmadığının saptanması" için dahi menfi tespit davası açabileceği kabul edilmişken, hakkında yürümekte olan icra takibi olan; ancak Mahkemece geçersiz olduğu belirlenen icra takibinde de borçlunun bu davayı açmasında hukuki yararının bulunduğu kabul edilmelidir.

O hale Mahkemece, İİK.nın 72. maddesi gereğince icra takibinden önce de menfi tespit davası açılabileninden davacı aleyhine başlatılan icra takibinin geçerli bir takip olup olmamasının davacının hukuki yararını etkilemeyeceği, davacının maddi hukuk bakımından borçlu olmadığının tespitinde hukuki yararının bulunduğu dikkate alınarak davanın esası hakkında karar verilmesi gerekirken, yanılıklı gerekçe ile davanın dava şartı yokluğundan reddine karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz isteminin kabulü gerekmiştir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 363. maddesinin birinci fıkrası hükmüne dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile

kararın sonuca etkili olmamak üzere aynı Kanun'un 363. Maddesinin ikinci fıkrası hükmü gereği

KANUN YARARINA BOZULMASINA,

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

22.09.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI

Esas No : 2024/2805
Karar No : 2025/3430

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Denizli 8. Asliye Hukuk Mahkemesi
TARİHİ : 30.01.2024
SAYISI : 2022/62 E., 2024/34 K.
DAVACI : Denizli Büyükşehir Belediyesi vekili Avukat Betül Çiloğlu
DAVALI : Mcy Orman Ürünleri Peyzaj Temizlik İnşaat Nakliye Sanayi
Ticaret Limited Şirketi vekili Avukat Birsen Kalkan

Yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararın kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkili ile davalı arasında hizmet alım sözleşmesi imzalandığını, sözleşmeye göre davalının ödemesi gereken işçi alacaklarına ilişkin işçilerin açmış olduğu davalarda kararların kesinleştiği ve takibe konulduğunu, takip neticesinde müvekkili kurumun ödeme yaptığını, alacaktan davalının sorumlu olduğunu ileri sürerek alacağın rücuen tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili; alacaktan sorumlu olmadıklarını savunarak davanın reddine karar verilmesini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararıyla; davacı ile davalı arasındaki sorumluluğun müteselsil olduğu, ancak kendi aralarında ise sorumluluk oranlarının sözleşmeyle belirlenebileceği, sözleşmeyle belirlenmediği durumda ise genel hükümlerin uygulanacağı, bu nedenle alacaktan davalının yarı yarıya sorumlu olduğu gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Sebepleri

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına yönelik Adalet Bakanlığı kanun yararına temyiz isteminde; davacı ile dava dışı yüklenici arasında imzalanan Hizmet Alımına Ait Sözleşmenin 8.2 maddesine göre Hizmet İşleri Genel Şartnamesi hükümlerinin ilk sırada uygulanmasının gerektiği,

Hizmet İşleri Genel Şartnamesi'ne göre yüklenicinin iş verdiği alt yüklenicilerin gündelikçi, haftalıkçı veya aylıkçı olarak işyerinde çalıştırdığı işçi, personel ve teknik elemanların tamamının da yüklenicinin elemanları hükmünde olup bunların ücretlerinin ödenmesinden doğrudan doğruya yüklenicinin sorumlu olacağının kararlaştırıldığı, alt yüklenici konumunda olan davalının da dava dışı işçilerin kıdem tazminatının tamamından işçileri çalıştırdığı dönemle orantılı olarak işverene karşı sorumlu olduğu dikkate alınarak karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde karar verilmesinin usul ve yasaya aykırı olduğunu ileri sürülerek kararın, kanun yararına bozulmasını talep etmiştir..

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, hizmet sözleşmesinden kaynaklanan rücuen tazminat istemine ilişkindir.

Hizmet alım sözleşmeleri; ihale şartları ile belirlenen işin sözleşmede kararlaştırılan bedel ile yapılmasının üstlenildiği sözleşmelerdir. Bu sözleşme türünde yüklenicinin edimi, hizmetin kendi işçisi ile yerine getirilmesi, işverenin edimi ise sözleşme bedelinin ödenmesidir. Sözleşme kapsamında yapılması gereken iş yüklenici işçisi tarafından yerine getirilebilir. İş aktinin yüklenici ile işçi arasında yapıldığı hususu ihtilaflı değildir. SGK kayıtları da bu hususu doğrulamaktadır. Hizmet alımı tip sözleşmelerinde işverenin, yüklenici tarafından çalıştırılan işçinin ücretinin ödenmesi, sosyal haklarının takibi gibi denetim dışında işçiye karşı bir sorumluluğu yoktur. İşveren ile yüklenicinin İş Kanunu'na göre işçiye karşı müteselsilen sorumlu olmasına rağmen rücu ilişkisinde taraflar arasında imzalanan sözleşmenin uygulanması sözleşme hukukunun en temel ilkelerindendir.

İşçilik alacakları işveren tarafından ödenen işçinin; yüklenici işçisi olması, sözleşme ücretine işçinin ücret ve sosyal haklarının dahil olması, işverenin işçilik alacaklarından sorumlu olacağına dair sözleşmede bir hüküm bulunmaması hususları nazara alındığında davacı işverenin işçiyi çalıştıran yüklenicilerden ödediği bedeli ve fer'ilerinin tamamını talep etme hakkı bulunduğu kabulü gerekir.

Hizmet alım ihaleleri aynı yüklenici tarafından alındığı gibi, değişik yükleniciler tarafından da alınabilmektedir. Bu halde işyeri devri suretiyle işçiler yeni yükleniciye devredildiği için hizmet akitleri kesintiye uğramadan devam etmekte ve işçilik alacakları da bu doğrultuda hesaplanmaktadır.

İşçiye ödenen kıdem tazminatı iş sözleşmesinin feshedildiği tarihteki giydirilmiş ücret üzerinden hesaplanmakta olup bu kıdem tazminatının tamamından işçiyi çalıştırdıkları dönemle orantılı olarak yükleniciler işverene karşı sorumludurlar.

Yıllık izinler kullanılmadığı takdirde iş sözleşmesinin feshi ile ücrete dönüşmektedir. Sözleşmeyi feshedenin son yüklenici olduğu ve yıllık izinlerinde bu fesih ile ücrete dönüştüğü gözönüne alındığında yıllık izin ücretinden son yüklenici sorumlu olacaktır.

İhbar tazminatından son işveren sorumludur. Bunların dışında hafta tatil ücreti, ücret alacağı, fazla mesai ücreti gibi işçiye ödenen tazminatlardan yükleniciler işverene karşı işçiyi çalıştırdıkları dönemle sınırlı olarak sorumlu olacaklardır.

İşveren tarafından bu ödemelerin feri mahiyetinde yapılan ödemeler de ayrı esasla yüklenicilerden tahsil edilebilecektir.

Yükleniciler aleyhine açılan rücu davalarında ayrı sözleşmelerle hizmet ifa eden yükleniciler mecburi dava arkadaşı olmadığı gibi borçtan müteselsilen sorumlu olacaklarına ilişkin kanun hükmü veya

sözleşme bulunmamaktadır. Bu nedenle alacak davalarında her davalı aleyhine ayrı tahsil hükmü kurulmalıdır. Davanın itirazın iptali şeklinde açılmış olması durumunda ise takibin hangi davalı açısından hangi miktarla devam edeceği ayrı ayrı belirlenmelidir.

Mahkemece, alınan bilirkişi raporunda yukarıda belirtilen ilkeler doğrultusunda ve davalı yüklenicinin alacaktan kendi dönemiyle tam sorumlu olduğu halde yanılığlı gerekçeyle yarı oranında sorumluluğa karar verilmiş olması, usul ve kanuna aykırı olup, Adalet Bakanlığı'nın yerinde görülen kanun yararına temyiz talebinin kabulüne karar vermek gerekmiştir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un/HMK'nın 363/1 hükmüne dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**,

Kararın bir örneğinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığı'na gönderilmesine,

15.10.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

**TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI**

Esas No : 2025/8033
Karar No : 2025/11985

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Bursa 14. İş Mahkemesi
TARİHİ : 18.10.2024
SAYISI : 2022/369 E., 2024/363 K.
DAVACI : Halil Kanan vekili Avukat Merve Kamberoğlu
DAVALI : Kaşlar İnş. Taah. Tur. ve Eğitim Hizm. San. Tic. A.Ş.
vekili Avukat İlyas Can Görmen

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davacının 09.05.2016 tarihinde geçirmiş olduğu iş kazasına dayalı açmış olduğu maddi ve manevi tazminat davasında hükmedilen miktar ve son bilirkişi raporuna göre fark 24.163,24 TL' nin davalıdan tahsilini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili, söz konusu davanın hakkaniyete aykırı olduğunu, kusurlarının bulunmadığını belirterek davanın reddini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davanın kabulüne miktar itibariyle kesin olarak karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Sebepleri

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına yönelik Adalet Bakanlığı kanun yararına temyiz isteminde; davalı vekilinin 17.10.2024 tarihli celseye katılamayacağına ilişkin mazeretini aynı tarihli dilekçe ile Mahkemeye bildirdiği, Mahkemece davalı vekilinin mazeretinin kabulü ile duruşma gününü UYAP'tan öğrenmesine karar verilerek celsenin 18.10.2024 tarihine ertelendiği, 17.10.2024 tarihli celsenin duruşma tutanağının 21.10.2024 tarihinde onaylandığı, 18.10.2024 tarihli celsede davanın esası hakkında karar verildiği, duruşma gününün UYAP'tan öğrenilmesi usulünün uygulanabileceğine yönelik bir düzenlemenin bulunmadığı, davalı vekilinin mazereti kabul edildiğine göre, yeni duruşma gün ve saatinin usulüne uygun davetiye ile bildirilerek yargılamaya devam edilmesi gerekirken, hukuki dinlenilme hakkı ihlal edilerek davanın esası hakkında karar verilmiş olmasının usul ve yasaya aykırı olduğunu belirterek, kararının kanun yararına temyizen incelenerek bozulmasını talep etmiştir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, mazereti kabul edilen davalı vekiline yeni duruşma gününün UYAP sistemi üzerinden tebliği hususunun yerinde olup olmadığına ile buna göre hukuki dinlenilme hakkının ihlal edilip edilmediğine ilişkindir.

1. Dosya kapsamı incelendiğinde, 17.10.2024 tarihli celsede, davalı vekilinin mazeretinin

kabulüne duruşma gününün UYAP'tan öğrenilmesine, duruşmanın 18.10.2024 tarihine bırakılmasına karar verildiği, 18.10.2024 tarihi celsede, davacı vekili huzurunda, davalı vekili yokluğunda davanın kabulüne karar verildiği anlaşılmıştır.

2.Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "hukuki dinlenilme" başlıklı 27. maddesi, T.C. Anayasası'nın hak arama hürriyetini düzenleyen 36. maddesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin adil yargılanma hakkına ilişkin 6. maddesi nazara alındığında davanın tarafları, müdahiller ve yargılamanın diğer ilgilileri, kendi hakları ile bağlantılı olarak hukuki dinlenilme hakkına sahiptirler. Yargılama ile ilgili bilgi sahibi olunmasını, açıklama ve ispat hakkını mahkemenin açıklamaları dikkate alarak değerlendirmesini içeren bu hakkın ve yargılamanın aleniliği ilkelerinin gerçekleşmesinin en önemli aracı duruşma yapılmasıdır.

3. 6100 sayılı Kanun'un 150. maddesinin ikinci fıkrasında, geçerli bir özrü olmaksızın duruşmaya gelmeyen tarafın, yokluğunda yapılan işlemlere itiraz edemeyeceği düzenlenmiştir. Buna göre duruşma günü oturuma katılma imkânı olmayan taraf buna ilişkin mazeretini bildirip belgeleyerek duruşmanın ertelenmesini isteyebilir. Geçerli bir mazeret sunulmaması veya mazeret bildiriminin hakkın kötüye kullanılması niteliğinde olması hâlinde mazeretin kabul edilmemesi mümkündür.

4.6100 sayılı HMK'nın uygulama alanını, adli yargı ilk derece hukuk mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri hukuk dairelerinde tutulacak kayıtlar ile yazı işleri hizmetlerinin yürütülmesi ve bu işlemlerde UYAP'ın kullanılmasına dair usul ve esasları düzenlemek amacıyla çıkartılan Hukuk Muhakemeleri Kanunu Yönetmeliği'nin 52. maddesi gereğince tebligat işlemleri 7201 sayılı Tebligat Kanunu ile Tebligat Kanunu uyarınca çıkarılan yönetmeliklere göre fiziki ya da elektronik ortamda yapılacaktır. Elektronik tebligat usulünün düzenlendiği Tebligat Kanunu'nun 7/A maddesindeki düzenleme ve Elektronik Tebligat Yönetmeliği hükümleri de dâhil olmak üzere, Tebligat Kanunu ve çıkarılan Tebligat yönetmeliği hükümleri incelendiğinde; duruşma gününün UYAP'tan öğrenilmesi usulünün uygulanabileceğine yönelik bir düzenlemeye yer verilmediği görülmektedir.

3. Belirtilen açıklamalar ışığında somut olaya dönüldüğünde, Mahkemece; davalı vekilinin mazereti kabul edildiğine göre yeni duruşma gün ve saatinin usulüne uygun davetiye ile bildirilerek yargılamaya devam edilmesi gerekirken, hukuki dinlenilme hakkı ihlal edilerek davanın esası hakkında karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un/HMK'nın 363/1 hükmüne dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere HMK'nın 363/2 hükmü gereğince **KANUN YARARINA BOZULMASINA**,

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

17.09.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

**TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI**

Esas No : 2025/8952
Karar No : 2025/11986

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Afyonkarahisar 2. İş Mahkemesi
TARİHİ : 27.09.2024
SAYISI : 2024/120 E., 2024/297 K.
DAVACI : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
vekili Avukat Burak Türker Özçelik
DAVALILAR : 1-Alparslan Türe vekili Avukat Ahmet Balaban
2-Ak Sigorta A.Ş. vekili Avukat Zahide Yılmaz

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; Kurum sigortalısının 15.06.2021 tarihinde geçirmiş olduğu trafik kazası sonucu, geçici iş göremezlik ödemesinin tahsili için yapılan icra takibine vaki itirazın kaldırılmasını talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı Ak Sigorta A.Ş. vekili, davanın öncelikle zamanaşımı nedeniyle reddine karar verilmesi gerektiği, geçici iş göremezlik zararının police teminat kapsamı içinde bulunmadığını, alacağın likit olmaması nedeniyle icra inkar tazminatına hükmedilemeyeceğini, kaza nedeniyle kusur oranlarının Adli Tıp Kurumunca tespit edilmesi gerektiğinden bahisle açılan davanın reddini talep etmiştir.

Davalı şahıs vekili, davanın 1 yıllık hak düşürücü süre içinde açılmaması nedeniyle zaman aşımına uğradığını, davalı müvekkilinin kazada hiçbir kusurunun bulunmadığını, söz konusu tutanağın Afyonkarahisar 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından iptal edildiğini belirterek, açılan davanın reddini talep etmiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile zorunlu trafik sigortasının TBK 129. maddesinde üçüncü kişi yararına yapılan bir sözleşme hükmü olduğu, 2918 sayılı Kanun'un 88. maddesinde ve TBK 61. maddesinde müteselsil sorumluluk hallerinin düzenlendiği, trafik kazasında işleten, sevk eden ve sigorta şirketinin oluşan zarardan müteselsilen sorumlu olduğu, 5510 sayılı

Kanun'un 21/4. maddesi gereğince davacının haklı olduğu belirtilerek, "Davanın kabulü ile

1-Afyonkarahisar İcra Dairesinin 2022/18578 Esas sayılı dosyasına yapılan itirazın iptali ile % 20 oranında icra inkar tazminatına hükmedilmesine, " miktar itibariyle kesin olarak karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Sebepleri

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına yönelik Adalet Bakanlığı kanun yararına temyiz isteminde; 5510 sayılı Kanun'un 21/4. maddesi gereğince hastalık sigorta kolundan ödenen geçici iş göremezlik ödemelerinin üçüncü kişilere kusurları oranında rücu edildiğini, davalı Alparslan Türe vekilinin cevap dilekçesinde, davalının kusurunun bulunmadığını savunduğunu, ilgili hakkında resmi belge olan kaza tespit tutanağının düzenlenmesinde yalan beyanda bulunmaktan sürdürülen kovuşturma sonucunda davalı hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildiğini, Afyonkarahisar 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 02.11.2022 tarih ve Değişik İş No: 2022/3764 D. İş sayılı kararı ile 15.06.2021 tarihinde meydana gelen trafik kazası nedeniyle davalı A.T.'ye alkollü araç kullanmaktan uygulanan idari para cezası ile sürücü belgesine el konulmasına ilişkin işlemin iptaline karar verildiğinin belirgin olması karşısında davalı Alparslan Türe'nin kusur durumunun belirlenmesi ve hasıl olacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken davalının savunmasının neden dikkate alınmadığı gerekçelendirilmeden "hukuki dinlenilme hakkını" ihlal edecek şekilde hüküm kurulmuş olmasının usul ve yasaya aykırı olduğunu belirterek, kararının kanun yararına temyizen incelenerek bozulmasını talep etmiştir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, 15.06.2021 tarihinde meydana gelen iş kazası nedeniyle, davacı Kurum tarafından sigortalıya ödenen geçici iş göremezlik gideri yönünden Mahkeme hükmünün yerinde olup olmadığına ilişkindir.

1. Dosya kapsamı incelendiğinde, 15.06.2021 tarihinde meydana gelen trafik kazası nedeniyle tutulan tutanakta araç sürücüsünün davalı Alparslan Türe olarak belirtildiği, Afyonkarahisar 5. Asliye Ceza Mahkemesinin 15.09.2022 tarih ve 2022/677 E., 2022/605 K. sayılı kararı ile davalı Alparslan Türe hakkında resmi belge olan kaza tespit tutanağının düzenlenmesinde yalan beyanda bulunmaktan sürdürülen kovuşturma sonucunda davalı hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildiği, Afyonkarahisar 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 02.11.2022 tarih ve Değişik İş No: 2022/3764 D. İş sayılı kararı ile 15.06.2021 tarihinde meydana gelen trafik kazası nedeniyle davalı Alparslan Türe'ye alkollü araç kullanmaktan uygulanan idari para cezası ile sürücü belgesine el konulmasına ilişkin işlemin iptaline karar verildiği, İlk Derece Mahkemesince ilgili davalının kusurunun bulunup bulunmadığı araştırılmaksızın yazılı şekilde karar verildiği anlaşılmıştır.

2.5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "İş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık bakımından işverenin ve üçüncü kişilerin sorumluluğu" başlıklı 21. maddesinin dördüncü fıkrasında "*İş kazası, meslek hastalığı ve hastalık, üçüncü bir kişinin kusuru nedeniyle meydana gelmişse, sigortalıya ve hak sahiplerine yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler ile bağlanan gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değerinin yarısı, zarara sebep olan üçüncü kişilere ve şayet kusuru varsa bunları çalıştıranlara rücu edilir.*" hükmü düzenlenmiştir.

Anılan düzenleme uyarınca hastalık sigorta kolundan ödenen geçici iş göremezlik ödemeleri üçüncü kişilere kusurları oranında rücu edilebilmektedir.

3. Diğer taraftan, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun yargılamaya hakim olan ilkeler ile ilgili Birinci Kısım İkinci Bölümünde yer alan, "*Hukuki dinlenilme hakkı*" başlıklı 27. maddesinden, davanın tarafları, müdahiller ve yargılamanın diğer ilgililerinin, kendi hakları ile bağlantılı olarak hukuki dinlenilme hakkına sahip oldukları, bu hakkın; yargılama ile ilgili olarak bilgi sahibi olunmasını,

açıklama ve ispat hakkını, Mahkemenin, açıklamaları dikkate alarak değerlendirmesini ve kararların somut ve açık olarak gerekçelendirilmesini içerdiği anlaşılmaktadır.

3. Belirtilen açıklamalar ışığında somut olaya dönüldüğünde, İlk Derece Mahkemesince davalı Alparslan Türe'nin meydana gelen trafik kazasında kusursuz olduğunu savunması karşısında, davalı Alparslan Türe'nin kusur durumunun belirlenmesi ve hasil olacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken, davalının savunmasının neden dikkate alınmadığı gerekçelendirilmeden “hukuki dinlenilme hakkını” ihlal edecek şekilde hüküm kurulmuş olması, usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un/HMK'nın 363/1 hükmüne dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere HMK'nın 363/2 hükmü gereğince

KANUN YARARINA BOZULMASINA,

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

17.09.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.